

Güneydən səslər...

"Türk dünyasında gənc nəslin yaşadığı ölkələrdə məktəblərdə öz ana dilində təhsil almaq imkanı olmalıdır". Bunu Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ötən il noyabrın 11-də Səmərqənddə keçirilən Türk Dövlətləri Təşkilatının IX Zirvə görüşündəki çıxışında bəyan edib.

Dövlət başçısının bu fikri yaddaşımızı bir qədər təzələmək üçün sanki bir təkən oldu. Azərbaycanlıların daha kompakt yaşadığı Güney Azərbaycanını göz önünə gətirdik. Quzeydə hələ də yetərinə tanınmayan Güney barədə düşüncələrimizin fonunda onun ədəbiyyatını, nəsrini, poeziyasını, yazar soydaşlarımızın mücadiləsini ifadə edən nümunələri xatırladıq.

Qəzetimizdə "Güneydən səslər..." rubrikası altında Güney ədəbiyyatının, folklorunun, mədəniyyətinin, incəsənətinin ən gözəl nümunələri ilə oxucularımızı da tanış edirik.

MƏHƏMMƏDHÜSEYN ŞƏHRİYAR

Ustad Seyid Məhəmməd Hüseyin Behcət Təbrizi Şəhriyar 1905-ci ilin baharında - mart ayının 21-də Təbrizin Bağmeşə məhəlləsində doğulub.

O, ilk təhsilini Xoşginab kəndində Molla İbrahimdən və molla Ağa Məhəmməd Bağırdan alıb, Molla İbrahimə qədər isə yazıb-oxumağı dövrünün tanınmış ziyalı olan atasından öyrənib.

Təhsilini davam etdirmək üçün 1921-ci ildə Tehrana gəlib Məhəmmədəli şah Qacarın bacısı Əkrəm-üs-səltənənin evinə düşür və Darülfünuna yazılır. Burada təhsilini başa vurduqdan sonra, 1924-cü ildə Tehran Universitetinin tibb fakültəsinə daxil olur.

Şeirə, söz sənətinə və öz yazdıqlarına ciddi tənqidi münasibəti olan Şəhriyar əsərlərinin çapına son dərəcə məsuliyyətlə yanaşır. Buna görə də əsərlərinin tam külliyyatı - IV cildlik divanı ilk dəfə 1957-ci ildə "Xəyyam" nəşriyyatının müdiri Məhəmmədəli Tərəqqinin yaxından köməyi ilə çap olunub. Külliyyatın I cildində fars dilində yazılmış qəzəllər, qitələr və rübailər, II cildə məsnəvilər, qəsidələr və müxtəlif şeirlər, III cildində "Şəhriyar məktəbi" adı altında digər şeir və poemalar, həmçinin "Heydərbabaya salam" mənzuməsi, IV cildində "Gecənin əfsanəsi", "Stalinqrad qəhrəmanları", "Şeir və hikmət", "Ey-vay, anam", Qardaşım oğlu Huşəngə", "Mumiyalanmış adam" məsnəvi və poemaları, "Qəsidə", "Səba ölür-mi?" kimi müxtəlif poetik formalarda qələmə alınmış əsərləri toplanıb. "Heydərbabaya salam" poemasını ədəbiyyatşünasların əksəriyyəti yaradıcılığının şah əsəri kimi qiymətləndirir. Poema dünyanın 80-dən çox xalqının dilinə tərcümə olunub.

Şair uzun sürən xəstəlikdən sonra, 1988-ci ilin 18 sentyabrında Tehranın Mehr xəstəxanasında dünyasını dəyişib və vəsiyyətinə əsasən "Məqbərət-üş-şüəra"da dəfn olunub.

Balaca əsgər

Səndən ötrü mən istərəm lap şah ətəyindən tutam,
 Bir çətinə, dara düşsən, Allah ətəyindən tutam.
 Səni bu cür böyüdənin dolanam başına gərək,
 Gah-gah əllərindən öpəm, gah-gah ətəyindən tutam.
 Arzum budur amm oxu düşməninə dəysin sənin,
 Hədəfinə yetsin deyə mən ah ətəyindən tutam.
 Papağında "Şiri-xurşid" şəkilli bir düymə də var,
 İşin düşsə mən hazırım padşah ətəyindən tutam.
 Sənə xətər toxunmasın bu qorxulu, qanlı yolda,
 Gəlmişəm sübhə yalvaram, sabah ətəyindən tutam.
 Qiyməmə qara yellərə başındakı bir tükü də,
 Pənah ola tale sənə, pənah ətəyindən tutam.
 Ulu Tanrı, dərğahından bu cavana bir qapı aç,
 Şəhriyaram, əhd eylərəm dərğah ətəyindən tutam.

Esmira Fuad